

TEVYNE

Organas Susivienijimo L. A.

N 41.

Shenandoah, Pa. 19 Spalio - October - 1901 m.

metas V.

NEDELINIS LIETUVISZKAS LAIKRASZTIS ISZEINANTIS KAS SUBATA.

ENTERED AT THE POST OFFICE AT SHENANDOAH, PA., AS SECOND CLASS MATTER JULY 22, 1901.

THE WEEKLY
"TEVYNE - FATHERLAND."
Organ of the Lithuanian National Alliance.
PUBLISHED EVERY SATURDAY.
at 119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Subscription \$1.00 per year.

All communications should be addressed:
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Street,
Scranton, Pa.

Rates of Advertising:

one inch, once.....0.50
one inch, one month.....\$1.00
one inch, per year.....\$10.00

„Tėvynė” ne sąnariams Susivienijimo kasztuoja per metą \$1.00. Korespondencijas reikia siųsti ant adreso:
REV. A. KAUPAS, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.

ADRESAI

Susivienijimo Virszininku.

Prezidentas A. Teplir, Pittston, Pa.
Vice-prezidentas J. Karalius,
652 German str., Baltimore, Md.
Sekretorius J. Jurgelevicz,
605 W. Mahanoy str., Mahanoy City, Pa.
Kasierius Chas. Radzievicz,
Shenandoah, Pa.
Kasos globėjai { A. Kolczinski, Minersville, Pa.
J. Daukszis, 41 Daugher Lane,
Wilkes-Barre, Pa.
Knygius - Rev. M. Szedvydis, Pittston, Pa.
Dvasizskas vadovas ir prezidentas ex-officio
Augszcziausio sudo, Rev. J. Kuras,
Forest City, Pa.

LITERATISZKAS KOMITETAS.

Rev. A. Milukas, Shenandoah, Pa.
Rev. A. Kaupas, 114 Theodore str.,
Scranton, Pa.
Prof. J. Žemaitis, Shenandoah, Pa.

PATEMIJIMAL.

J. Tereila per „Lietuvą” lieja gausias aszaras už tai, ką jam „neiszdavė” vardų liudininkų, liudijusių prieš jį, girdi bereikalo iszsiszkasztavęs 30 dol. ant seimo važiuodams. Teip tai veidmainuoja visi totoriniai. Męsgi gerai pamename, kad per seimą buvo vieszai skaitomi „affidavit'ai” ir vardai liudininkų iszreikshti. Nėgana to „Tėvynėje” tuojaus pu seimui buvo žodis į žodį angliszskai ir lietuviszkai iszdrukuota tie affidavitai. Lietuvos redakcijai, talpinancziai tokius straipsnius ir p. Tereilai reikėjo paimti žiuroną, tai gal nors per žiuroną būtų įžiureję No. 21 ir 22 Tėvynės pasirasziusių po affidavit'ais vardus, ką męs visi ir be akulorių gerai perskaitėme.

Motinėlės draugystei prieš kurią mus valnamaniai dantis kalina, eisis kassyt geriaus. Lietuviai katalikai, persitikrinę, kad ten jokis szliuoptarnuks neįlįs, szelps tą draugystę, o per ją mus jaunus vyrus einanczius į mokslus.

Vienybės meistrai, kurie dirba anai gazetiai „skorospondencijas”, į ožio ragą įvaryti Tėvynės patemijimais, o ypacz p. Philadelphios Botago korespondencija, neturėdami ką sakyti, rėkia, kad Tėvynės rasztai esą žemiaus kritikos.

Atsakant ant tokio lerimo, reikia pripažinti, kad netik męs ale ir svietas negali paisyti kritikos, kokią naudoja Mikolainiai ar Astramskai, nors atska lunas Dembskis garsina per Lietuvą, kad jis su Mikolainiu yra pabaigę mokslus, jų bet darbai, žodžiai parodo kad tas mokslas gal iszsisbaigė vien apielinkėse „jamaikos” ar „gintaro” blekinių.

Isz priezasties pasibaigimo provos Philadelphios szv. Antano dr. su parapija, kad sudas prisudijo bažnyczią pavesti po vyskupo globa, priesz-katalikiszki laikraszcziai dergia netik kun. Kaulakį, ale ir arcivyskupą Ryana'ą. Teip antai Vienybės meistrai meluoja, buk vyskupas iszspeikęs visus lietuvius katalikus. Tas neteisybė! Arcivyskupas sude pasakė, kad tie visi, ką nenori pripažinti vyskupo ir szvento tėvo neyra tikri katalikai, nors jie ir vadintųsi tokiais. Taigi tik toki jociukai, unikai ir kiti szliupukai, kurie visa kosere rėkia priesz vyskupus ir patį szventą tėvą, neyra gerais katalikais. Prie tokių reikia taikinti vyskupo žodžiais, kurie paniekinę Bažnyczios galvą, kad žmonėms akis apmuilinti, vadina save katalikais tokiais nebudami.

Atsakydams ant uzmėtinejimo, juog kunigai, o ypacz jų organas nabaszninkas G a r s a s, kenkę ir arde T. M. D., pereitame „Tėvynės” numerije isztraukomis isz „Vienybės” parodžiau, juog buvę mus kunigų iszleidžiamo „Garso” redaktoriai: kun. A. Milukas ir V. Stagaras buvo uzmanytojais Tėvynės Mylėtojų Draugystės ir kad jie negalėjo ardyti T. M. D. savo uzmanymo, G a r s e buvo kritikuotos kelis syk tulos ypatos, kurios norėjo pakeipti T. M. D. į netikusias vežes.

Visi gerai atsimename, juog Juozas Pauksztis su savo draugais didei nekantantas buvo, kada Susivienijimas iszsiluosavo isz jų globos ir padėkavojo jiems už pasiulijimus, kad „Vienybė” pasilikty Susiv. organu. Kad nepakelti priesz Susiv. tada dar įtekmingo p. J. Paukszczio reikėjo pavesti jam spaudinimą Susivienijimo naujo organo „Tėvynės” ir užtai gerus pinigais mokėti. Bet priesz Susiv. seimą Brooklyn'e jau galima buvo nnmanyti, juog „Vie-

nybės" ir jos izsleistojo įtek-
mė ant Susiv. didei sumažėjo.
Suprato tą gerai to laikraszc-
zio draugai ir pasinaudojo iz
pakelto iz naujo užmanymo
įstegti draugystę, kuri Lietu-
voje dalintų knygas už dyką.
Agitavota, kad tokia draugys-
tė susidarytų iz Susiv. sąnarių,
butų Susivienyjime nei
augštesniu skyrium, patrijotų
kuopa.

Po gražiais vardais slėpė-
si kytra mislis, butent kad ke-
liolika ar kelesdeszimts „tėvy-
nainių" sudėdami tautiszka a-
ristokracija Susivienyjime,
prie dalinimo knygų Lietuvoje,
nepaleistų iz savo globos
ir Susivienyjimo. Reikalas
buvo vedamas labai, dailiai teip
kad net kun. Žilinskas Tėvy-
nėje 1896 m. (psl. 140 – 141)
tam pritarė ir velijo, kad per
seimą Brooklyn'e butų apkal-
bėta, kaip „anas aukas ant tė-
vynės reikalų dėti." Aname
laike nesykį buvo galima gir-
dėti sznekant ir laikraszcziuo-
se skaityti, kad girdi Susi-
vienyjimas nieko nedaras
dėl tautystės, vien tik po-
smertines mokas ir t. t.

Reikia dar žinoti, juog
terp tu agitatorių buvo ypatos,
kurias žmonės žinojo iz jų
neprielankumo katalikystei,
kaip antai Astramskas.

Užmanymas, kad T. M.
Draugystė butų Susivienyjime
kaipo prakilnesniu skyrium,
buvo atmestas per seimą
Brooklyn'e ir teisingai. T. M.
Draugystė tokiu budu veda-
ma butų tik vaidų daugiaus
sukėlusi, butų buvus vien li-
czyna, kuria prisidengę tuli
tautieciziai butų norėję kitus
iznaudoti. Pasirodė visokių
nuomonių straipsniai laikraszc-
ziuose, kuriuos bet T. M. D.
ēmė už asabiszką T. M. D. ir
savo ypatos žeidimą, terp tu

Tą a ant 3 puslapio

LAISKAI IŠ KELIONĖS PO PALESTINA.

(Pabaiga).

Bethlejem senovėje, kaip ir kitos pilys, bu-
vo apvestas muru, kurio šiadien ženkle beveik
neliko. Ir teip knygoje Ruth skaitome, juog „Booz
išėjęs sėdosi prie pilies vartų" 114). Teipgi vėliaus
besislepiant Dovydui urve Odollam, o pilistinams e-
sant Bethlejeme, keli drąsunai atnešė jam vandens iš
cisternų prie pilies vartų. Roboamas, Saliamono su-
nus, miesto sienas dar pakėlė ir sudrutino 116). P.
Babilionijos nelaisvei sugrįžo šimtas dvidešimtis tris
116] bethlejemiečiai ir miestą iš naujo apgyveno
Garsus jau Bethlejem, Dovydo tėviškė, nenykstančia
įgijo garbę, tapęs paties Messijo tėviške. „Ir stojosi
anose dienose, juog išėjo įsakymas nuo cėsoriaus
Augusto, idant susirašytų visas svietas. Ir ėjo visi
įsirašyti, kiekvienas į savo miestą. Nuvėjo ir Juoza-
pas iš Galilėjos iš miesto Nazareth į Judeją, į Dovydo
miestą, kuris vadinasi Bethlehem, nes buvo iš Dovydo
namų ir giminės, idant įsirašyti su Marija, sujungta sau
moterimi, kuri buvo nėščia. Ir atsitiko, juog jiems ten
esant, išsipildė dienos, idant pagimdytų. Ir pa-
gimdė sunų savo pirmgimį ir vystyklais jį su suvystė
ir paguldė jį prakartije, nes nebuvo jiems vietos vieš-
butije" 117). Didžiausią paslaptį Evangelija čion iš-
reiškė prasčiausiais žodžiais. Tėvai gi šventi nesuran-
da atsakančių žodžių žmonių kalboje apsakymui šio
stebuklingo Gimimo. Štai žodžiai Bossueto: „Eik
Dieviškas vaikeli... Jis eina kaip šviesos brukšnys,
kaip saulės spindulys. Jo Motina visa stebisi, regėda
ma jį staiga pasirodžiusį: šis pagimdymas liuosu
buvo nuo riksmo, lygiai kaip ir nuo sopulio ir
smurto; stebuklingai pradėtas užgimė Jis dar ste-
buklingiaus; ir šventieji dar daugiaus stebis
esant panystėje pagimdytu, kaipo panystėje pra-
dėtu 118): Ir, toji Panelė suvystė vystyklusose
savo gimusį ir paguldė stanelės prakartije. Nes
reikėjo pridengti nuo žiaurumo oro ši antrąjį Adomą,
kurs priėmė ant savęs paveikslą kaltės ir pradėjo jau
vargti už savo brolius, dusauti ir klykti; ir pakilo iš
lopšio, kaipo nuo pirmojo aukuro, į dangų malda
skaisti ir galinga, kokios žemė dar neregėjo... Viens iš
sudejavimų šio Dieviško Vaikelio pakaktinu buvo dėl
išganyto svieta... Laiką Gimimo Išganytojo
nurodo mums Bažnyčia apvaikščiojime Kalėdų šven-
tės. Buvo tad žiema, mėnesis Gruodis. Evangelija
teipgi mini, juog buvo tai laike „nakties sargybų" 119).
Pagal padavimą, Bažnyčios priimtą, buvo pusiau-
naktis. Ši palaiminta naktis „buvo viduje savo bėgio,
kuomet Visogalis Žodis iš dangaus nuo karališkų sostų"
120) atėjo.

Ir šiaur-rytį netoli nuo Bethlejem yra piemenų
kaimas Beit-Sahur; maž kiek toliaus į tą pat pusę
tįso plynas laukas, kurio dalis kitados prigulėjus Boozui,

viduj, žemėje urvas, vadinamas „piemenų grotą",
kur jie laikę nakties sargybas ant savo kaimenių".
Tik „šitai aniuolas Viešpaties stojo prie jų ir Dievo
šviesybė apsiautė juos ir pabugo baime didele", nes ži-
nojo, juog negalima Dievą regėti ir nenumirti 121). Bet
suramino juos tuojaus „ir tarė jiems aniuolas: nesibi-
jokit! štai pranešu jums džiaugsmą didelį, kuris bus
visiems žmonėms, nes užgimė jums šiadien Išganyto-
jas, kurisai yra Kristus Viešpatis, Dovydo mieste.
Ir šitai jums ženklas: rasite vaikelį vystyklais suvys-
tytą ir paguldytą prakartyje. Ir tuojaus stojo
su aniuolu daugybė kariuomenės dangiškos garbinan-
čių Dievą ir sakančių: Garbė ant augštybių Dievui ir
ant žemės ramumas žmonėms geros valios." Vos
nutilo skambėjimas aniuoliškų balsų dangaus gilybėse
ir iš akių piemenų išnyko dangiškos dvasios, tuo-
jaus susipratę vienas kitą pradėjo raginti: „Eikim iki
Bethlehem ir pamatysim tą žodį, kuris stojosi, ku-
rį Viešpatis apreiskė mumis." 122)

Prisiartinome bet ir mes jau prie Bethlejem, tad
sykiu su piemeneliais atlankysim Viešpaties Užgimimo
grotą. Sulaiko mus kelias, kuriuomi reik į viršų nuo
pietų keltis: ir pėščiam nesmagu ir ant arkliaus sunku.
Su vargu viršaus dasigavom. Vidus bet miestelio ne
teip švariai išveizi, kaip mums iš tolo rodėsi. Gatvės
siauros, oras tankiai užneša dirvos aptieka. Žmonių
gi negalima išpeikti; vyrai išaugę, ganė patogiai apsi-
rengę; moterys ypač išveizi oriai: mėlyni, iki žemei iš
storo audeklo marškiniai, perjuosti raudona arba bal-
ta iš skepetos juosta, viršuj dėvi raudoną tuniką ik

BETHLEJEMETIS.

kelių su labai plačiais,
atvirais rankovių ga-
lais, ant galvos gi už-
simeta nusileidžiantį
iki juostai baltą nuo-
metą. Drabužiai šie
tur gana gilios siekt
senovės, nes anot
priežodžio: „Rytuose
niekas nesimaino." Bethlejemiečiai veidu
primena Europos gy-
ventojus; juk tai ainiai
kryžievių, priėmusių
arabų kalbą ir papro-
čius. Padorumo esant
augšto. Gyventojų
skaitlius dasiekia iki
8000; didesnė dalis li-
tynų, apie 2000 graikų, liku-
siejė gi armėnai ir turkai*). Užsiėmimai įvairūs.
Vieni gano kaimenės ant tų pat klonių, kur kitados
Dovydas varinėdavo savo tėvo Izai kaimenes. Kiti
veda ukę, dirba žemę, prižiuri vyndarzių. Nokstant
vynvuogėms, visą beveik vasarą pergyvena mažuose
iš akmenų bokštuose viduje vyndarzių, sergėdami die-
lą nuo žvirblių, nakčia gi nuo vagių ir šakalų 123).
Daugumas užsiima dirbimu ražančių iš daktilių, aly-
vos branduolių ir perlakaušių (varlekaušių jurinių), teip-

gi kryžių, medalių ir to visko, ką meldžionys myli ant paminklo pirkti. Pamaži prisiartinome jau ir prie gana didelės ertės, plytomis išsklotos; vakarinę jos pusę užima rinka su krautuvėmis; pačiam rytiniame gale, matyt, koks senas tikėjimiškas butas, nes ant smailio kreigo įsmeigtas mažas kryželis — tai priešakis Viešpaties Užgimimo bažnyčios. Siena su siena, iš abiejų pusių augšti sustatyti murai nekaipo ją pažemino ir pasmelgė, nes nuo pietų prisispaudę stovi klioštoriai armėnų ir graikų, nuo šiaurės tėvų pranciškonų. Didelė prieš bažnyčią ertė su neaptvertoms kapinėms po kairei ir armėnų klioštorium po tiesei, kitados apvesta buvo augštais iš akmens stulpais, kurių ipapėdes dar šiadien matyti. Viduje šio kitados buvusio portiko yra ziotys trijų cisternų, iš kurių, pagal padavimą (124), Dovydas sedėdams urve Odollam nuo saviškių vandens pareikalavo. In Bažnyčią veda vienos tik ir dar teip siauros ir žemos durys, juog reik susilenkus įeiti. Apgynimui mat bažnyčios nuo išniekinimo, nes laike kokio maišto arba karės arabai tiesiog su gyvuliais į vidų įsiverždavo, užmurijo dvejetą šoninių durių ir sumažino didžiasias. Didelis bažnyčios priangis, netekęs tokiu budu šviesos, suvis tamsus pasiliko. Iš jo irgi tik vienos durys veda į vidų. Keturios eilios pilorių, iš rusvo su baltomis gįslomis akmens ir korinto kapiteliais viršų, dalina vidų bažnyčios ant penkių navų. Lubų nēr; grauzs pynimas stogo, siekiantis XVII am., atviru paliktas. Puiki ši bažnyčia, pastatyta pradžioje IV amžiaus užmanymu šv. Elenos ir dosnumu sunaus jos Konstantino Ciesoriaus, ir dabar tapati tebestovi. Dvyliktame amžiuje Ciesorius Manuelius Komnenas papuošė jos sienas aukso mozaika su paveikslais iš Seno ir Naujo Instatymo, perstatančiais visą Bažnyčios mokslą apie Dievystę Išganytojo. Dabar tos mozaikos beveik nėra ženkle, o nesątaika įvairių tikėjimų, kurie stengėsi visokiais budais paversti sau Bažnyčią, davedė ją į apverktiną padėjimą, teip juog turkų valdžia visiems užgynė tarp navų laikyti dievmaldystę. Pirmiaus Bažnyčia prigulėjo lotynams, bet suktumu ir auksu išstumė juos graikai ir paliko tik tiesą pereiti per bažnyčios navą, einant į klioštorių pranciškonų. Bet ir patys graikai negal iš navų naudoti ir 1842 m. 125) atskyrė savo korą nuo Bažnyčios muru, bjauringančiu dabar jos vidų. Pasėjėjus toliaus už graikų muro išvysim tris aukurus: Didysis (graikų laikomas) puikiais papuoštas marmurais, stovi viršų Viešpaties Užgimimo grotos, į kurią, iš abiejų jo pusių, veda žemyn sukti trepai. Po tiesei nuo Didžiojo stovi aukuras pašvęstas atminčiai Apipjaustymo. Mokinti sutinka, juog Dieviškas vaikelis grotuje, kur gimė, buvo ir apipjaustytu (126). Apeigą šią atlikdavo visada 8 dieną po užgimimui kudikio, tarp giminių ir prietelių (127), namieje arba sinagogoje. Apipjaustyti galėjo netik kunigas arba levita, ale ir kudikio tėvas. Ir teip šiame atvejuje daugumas su šv. Efremu tvirtina, juog Dievišką vaikelį apipjaustė pats šv. Juozapas. Prie apipjaustymo duodavo kudikiui vardą, nes, per šią a-

peigą prisitelkdavo naujai gimęs prie sądaros, kurią Dievas su Abraomu padarė, ir likdavo sąnariu Dievo liaudies ir delto turėjo buti joje žinomu po savo vardu. Duoti vardą prigulėjo tėvui. Bet šitame atsitikime visi pripažįsta, juog Marija pavadino Sunų savo pagal Gabrieliaus žodžių: „pagimdysi sunų ir pramysi vardą Jo Jėzus“ (128). Iš Dangaus atneštas Vardas „Jezus“ zenklina Išganytoją, arba zodis į zodį iš ebrajiško „Viešpatis gelbsti.“ Trisdešimtą dieną po gimimui, kiekviens žydų giminės pirmgimis turėjo buti išpirktu. Teip buvo prisakyta nuo Dievo, nes pirmienas nuo visko Dievui prigulėjo aukauti (129). Pradžioje ir pirmgimį kudikį aukaudavo ant tarnystos Dievui. Vėliaus bet, per naują prisakymą, bažnytines priderystes levitai atlikinėjo; pirmgimius gi tėvai turėjo išpirkti. Augščiausia paženklinta prėkė buvo 5 sikliai (130); jei kudikis buvo ligotas, kunigas galėjo prėkė sumažinti. Ir teip trisdešimtą dieną ateidavo į tėvų namus kunigas ir pribudavo prie ceremonijos išpirkimo. Kartais laukdavo 40-es dienos. Tuomet pati motina, išsipildžius laikui apsičystymo, nešdavo savo pirmgimį į šventinyčią perstatyti jį Viešpačiui ir paaukauti už apčystymą metinį avinėlį su jaunu karveliu arba balandėle; jei buvo neturtinga, davė dvi balandėli vietoje avinėlio. Ir Jėzus buvo išpirktu kaip ir kiti Izraeliaus pirmgimiai. Keturiasdešimtą dien po pagimdymui Marija su šv. Juozapu nunešė Jezų į šventinyčią Jeruzalėn. Kunigas, žiurėdamas ant kudikio ir paaukautų penkių siklių, klausė tėvo, ką jis velija, ar pinigų pasilaikyti, ar kudikį. Šv. Juozapas atsakė, juog nori kudikį išpirkti. Tuomet kunigas, paėmęs penkis siklius, pakėlė rankas į dangų ir ištarė paprastą tokiuose atvejuose išreiškimą (131): „Ši suma yra už pirmgimį; ji bus užstatyta už jį ir išpirks prieš Viešpatį. Tebuna užlaikytu šis kudikis šiame gyvenime Dievo įstatymui ir dangui. Tesuteikia Viešpatis, idant apsergėtas išpirkimui, sergėtu dar butų įstatymui, moterystei ir geriems darbams. Amen.“

Paskui kunigas, dėdamas rankas ant galvos Jėzaus, laimino: „idant Viešpatis suteiktų tau kaipo Ephremui ir Manassee; idant tave laimintų ir daugintų; idant tave apipiltų žemės gėrybėmis ir visokeriopa laime.“ Nėra reikalo aiškinti, juogei Marijos Sunus, Dievu budamas, nereikalavo išpirkimo kaip ir apipjaustymo, bet, kad duoti paveizdą, pildė Instatymo prisakymus. Tuomet Jeruzalės Bažnyčioje ir senelis Simeonas su pranašiene Ona turėjo džiaugsmą pamatyti ir pasveikinti Jėzų ir atiduoti garbę sulauktam Messijai (132). Po kairei, į šiaurę nuo didžiojo aukuro yra vieta, kur, pagal padavimą, žvaigždė Tris Karalius atvedus sustojo ir jie nuo savo žirgų ar kupranugarių nulipo. Stovi dabar ant tos vietos aukuras trims Karaliams pašvęstas (133). Pagal visų priimtą padavimą tuojas po perstatymui Jėzaus Jeruzalės šventinyčioje ir sugrįžimui atgal į Bethlejemą, atsilankė Magai iš Rytų, kad atiduotų garbę gimusiam Žydų Karaliui (134). Kas per vieni buvo tie Magai, kiek ir kaip vadinos, Evangelija mumis nesako. Pagal padavimą,

(Tąsa ant 6 puslapio).

straipsnių ypacz užgavo juos patilpus Garse (N 41, 1896m) korespondencija vieno isz prakilnesniųjų tautiečių p. J-io isz Northampton, kurioj tas vyras kritikavo ypacz Susiv. sekretorių, jog tas beagituodamas už T. M. D. niekina Susivienyjimą, kuris anam pensiją mokėjo. Sztai isztrauka isz p. J-io korespondencijos:

„Jeigu kuris myli savo tėvynę, tai jau yra sutverta nuo seniai ir sutvirtėjus draugystė „Susivienyjimo Lietevių K. A.“ per kurią galime pakelti savo vardą, atliekant naudingus tautiszkus ir patrijotiszkus darbus, kaip tai iszleidžiant naudingas knygas, uždedant skaitinycijas, mokslaines ir t. t. Argi, pagal jus nuomonę, jau szitą sudrutėjusių sczių sziandien jau galintį szį tą veikti Susivienyjimą pamesime ir dėl noro kelių ypatų imsimėszį vėl isz naujo dirbti.“

N. 42 Garso redakcija apgailistavo, juog, T. M. D. užmanytojai, pradėdami darbą dėl meilės tėvynės, nelabai atsižymėjo su savo meile kaslink kritikuojanczių jų užmanymą ir kritikoje matė ne vienos tėvynės sunų, savo brolių rodas, bet norą užganti juos“. Tame pat numerije to laikraszcio redakcija iszpeikė užmanymą, kad isz T. M. D. padaryti rivalizuojanczią su Susivienyjimu organizaciją.

Juog G a r s a s ir kunigai nebuvo prieszingai T. M. D. idejai - platinti knygas - parodo ir tas, kad kun. Žilinskas buvo T. M. D. guodojamu, kun. Kaupas ir Stagaras, „Garso“ redaktorius, buvo net literatiszkam komitete, o kun. Milukas paaukavo tai draugystei 100 egz. „Pajautos“.

Kad tuli tautiečiai nesiliovė mislį po liczyna T. M. D. savo perkraipytas idejas platinti (pav. Astramskas Minersville'je, kur jį turėjo iszbarti kun. Matulaitis) arba savo naudos įieszkoti (kaip antai Mikolain's) ir visus juos kritikuojanczius apszaukė tos draugystės prieszais, Garsos redakcija N. 17 1898 įžengtiniame straipsnije kuoaizskiausias žodžiais pranesza, juog jį T. M. D. laikou už vieną isz prakilniausių institucijų, bet guododama tą įrėdnę negali pritarti kožnam, kuris prisidengdamas tos draugystės vardu norėtų savo asabiszkumus varyti.

Taigi T. M. D. istorikai su nauda gali perskaityti Garse patilpusius apie tą draugystę straipsnius, atsiminti, ką jie patys raszė ir kalbėjo ypacz priesz Mikolainio „cariszkumą“, o tegul žiuri, kad nereikėtų girdėti tokių skundų, kaip kad Philadelphios Botagas Tėvynėje N. 38 szių metų minėjo Astramsko žodžius, buk Mikolainis daręs geszeftą isz pabrirtų dalinimui knygų.

Naujas laikrasztis.

GRIAUSMAS. Philadelphia. Pa. Octombriaus. Diena 15, M 1901. No. 1, M. 1.

Mėgstantieji pasijuokti skųzdavosi, kad nėra lietuviszko humoristiszko laikraszcziio. Dabar tegul nusidžiaugia: toks laikrasztis atsirado pavidale pusarkuszio prastos popieros, ant kokios spaudinasi paprastai pliakatai. Vardas — „Griausmas“, vieta iszleidimo — Philadelphia, iszleistojas — J. G. Baronas. „Griausmas“ yra tuo humoristiszkesnis, kad jo iszleistojui, regimai ne per galvą nepereina, kad jis su savo laikraszcziu iszrodo labai humoristiszka.

Skaitykim. Ant pirmo puslapio randame szitokias žinias:

Kas girdet. Amerikoy;

‡ Philadelphia. Pa,

mus miestė randasi pora dirptuviu. turi sawo pagelbas Ligoe gauna Benefeta, \$ 5. ant nedelios no Companios, wietines Dirptuwes; Mitingus draugai dirptuwes. apswarsto atligdami pashalpos 50. cent, ant menasio. betgi mus broliv ten nera, ba reike gero supratimo ir geros meiles. del Artimo sawo baimes Diewo?

Apleiskime porą eiluczių:

„dabartes 26.as; Presidentas. S V A

‡ 3. Prigere Gladwin. Mich, Wm. REID, Farmeris nuweio taisit szulino etc.”

Gana. Jeigu tokios žinios neprivers skaitytojaus susiimti už pilvo, tai p. J. G. Baroną pripažisime už rimcziausią filiozofą, kurs kada gyveno ir gyvęs ant svieto. Kas netiki, kad p. Baronas raszo rimtai, tegul įsideda sau į galvą szituos jo žodžius:

Dimnei toli wjsems.

§ Joke Tauta Lietuvius negal priwerst anu Znoku kat mes naudotumes yiu Tautos Litaromis, GREUSMAS, ira tikras ir bus lel Wysomenes wiso giaro welyentis MOKSLOS.

„Griausmas“ teip pilnas netikėto komizmo, kad, užtikriniame, niekas nesigailės pusdolerio jo užsiraszymui.

Męs numerius „Griausmo“ laikysime geležinėje spintoje, kad neprazutų ta brangiausia perla lietuviszko humoro.

Tegyvuoj' p. Barono laikrasztis. Tokio dar ant svieto nebuvo ir nebus.

P. Szernui

Stebiuosi, kad p. Szernas vis dar stengiasi primesti kunigams A. A. Joci. Nesveiko kiba proto žmogus gali įtikėti į tai, kad Jocis buvo kada nors dvasiszkas ar kuniginis inteligentas. Kiek žinau, jis tapo pavarytas nuo „Lietuvos“ redaktorystės už tai, kad pradėjo rodyti neprielankumą kunigams: jeigu paskni pataikė apgauti kun. M. Kraucziuną ant keletu deszimczių dolerių, tai juk per tai nepasidarė dar dvasiszku. Philadelphijoje ne kun. Kaulakis, nė koks kitas kunigas už Joci ne užstojo, o jeigu kunigaiksztis rado vietą kažkokiam iszsiteisinimui „Bažnyczios Tarne“ tai per tai ant kunigų dar nenupuolė Jocio kaltės. Tokiu budu asz galėcziau užmesti p. Szernui vagystę 40 dol. nuo Scranton, o lietuviszkos parapijos, nes 1897m. p. Szerno redaguojamame laikrasztyje rado vietą teisinimui Rudaiczio, pabegusio su 40 dol. parapijos pinigų. Absurdai prikaisziojimo kunigams Jocio darosi aizskesni ypacz dabar kad kunigaikczio „Lietuvis“ neapykanta kunigų pralenkė net „Lietuvą“ ir „Vienybę“.

Gaila teippat man kad p. Szernas teippat mažai saugoja si su žodžiais, kad ir privestame prižodyje: kaip girioje suszuksi ect. Dar Amerikoje niekas nemyslijo tverti lietuviszkos parapijos, o Szlupas jau dergė kun. Zeydza „Auszroje“, dar kun. Burba gražiai sugyveno su Szliupu, o daktaras jau kabinėjosi prie kunigų „Praneszimuose“ ir „Apszvietoje“ dar „Garsas“ simpatizavo su „Lietuva“, o p. Szernas ėmė raszyti priesz visus kunigus „Tėvynės Sargas“ kentėjo per kelis metus užsipuldinėjimus „Varpo“ ir „Ukiniko“, kol neiszdrįso galutinai atsakyti jems ir tai dar bailiai Kas gi tad pirmiau girioje szaukė, o kas paskui atsiliepe?

P. Szernas turėjo drąsybę prisipažinti,

juog savo laikrasztyje talpina neteisibes, tegul gi turi drąsybę prisipažinti, kad tokio darbo neiszmoko nuo kunigų ir jų laikraiszczių. Bet dar didesnę drąsybę parodytų „Lietuvos“ redaktorius, jeigu isz savo laikraszcziio szmestų visas neteisibes, vienpusystes insinuacijas ir perkreipinėjimus. Tadą ne „Tėvynėi“, nė kokiam kitam laikraszcziui nereiktų varyti tuszczios ir kartais nereikalingos polemikos. Tadą ir man nereiktų raszyti rtsakymų.

Kun. A. Kaupas.

Delko parapijines savastys turi but uzraszytos ant vyskupu arba jiems pavestos.

Mūsų lietuviszki valnamaniai rėbia isz visos gerklės ir per savo laisvą raszczius garsina svietai, idant parapijos bažnyczia, klebonija, mokslainė ir kapinės nebutų užraszomos ant vyskupo vardo, nes tas, girdi, užsinorėjęs gali parduoti arba kitiems pavesti, ir tokiu budu lietuvių sunkiai uždirbti pinigėliai ir suaukauti ant Dievo namo nueiti gali svetimiems ant naudos. Teip tai darydami riksmą gimdo lietuviszkose parapijose nesutikimus, vaidus, nepasitikėjimą kunigui ir vyskupui. Kaip visoki kiti užmėtinėjimai, juodinimai neturi jokio pamato ir yra tiktai iszmislu neprietelių katalikiszkos bažnyczios, teip ir szis užmetimas yra be pamato, neteisingas ir neliogiszkas, ir kiekvienas žmogus su sveiku protu bei pažįstantis prietikius katalikiszkos bažnyczios Amerikoje turi pripažinti, juog kaip dabar yra, teip yra gerai, kad parapijinės savastys ant kito neturi buti užraszitos, kaip tik vardo vyskupo kiti taipgi katalikiszkoje bažnyczioje Amerikoj užgimtų anarchija, žemesne dvasiskijos luomai nereiktų prigulėti nuo vyskupo, ir kunigai paliautų buvę piemenimis savo avelių ir turėtų visame klausyti jų, pasiduoti jų visiem norams ir per pirsztus žiurėti ant visokių nedorybių, kokių avelės dasileisti užsigeistų. Pirm negu apswartsysime priezastis, kurios privertė dignitarus, susirinkusius ant III Plenarium Concilium Baltimorese nutarti, idant parapijinės savastys butų užraszytos ant vyskupo, turiu paaiszskinti, jog savastys yra dvejopo skyriaus, tikra (realiszka) ir nominaliszka (isz var-

do). Tikras savininkas gali su savo savasczia apsieiti kaip nori, gali ją parduoti, dovanoti, sunaikinti arba aprasztyti savo giminėms; nominaliszkas gi savininkas neturi tos tiesos ir yra tiktai lyg jos užveždotojas, valdo ją, ale del savęs vieno ją naudoti negali. Tokiais tai nominaliszkais savininkais, juoba lyg užveždotojais yra vyskupai. Žemė ir parapijinės savastys yra, tiesa, ant jų užraszytos, vionok jiems isz anų nevale naudotis, nes yra savininkais tiktai de nomine (isz vardo) tikru - gi savininku niekas kitas nėra, kaip tiktai pati parapija.

Kožnas kataikų barelis Amerikoje, nežiurnt ant tautystės, daro lyg kokią draugystę, kurios virszininku yra parapijos komitetas. Prie tojo komiteto priguli vyskupas, generaliszkas vikaras, kunigas, taipgi keli svietiszki parapijos sąnariai. Vyskupas, kaip jau virszuje sakiau, negali pasinaudoti isz to ant jo vardo užraszyto parapijinės savasties, nes yra tik jos apekunu, užveždotoju; be žinios visų sąnarių komiteto nevale jam isz tos savasties nieko parduoti, užstatyti, dovanoti arba skolas užtrauksi, lyginai taipgi parapija be jo žinios ir pavelijimo negali apsieiti su savo savastim, kaip nori. Pagaliaus, kad vyskupas ir turėtų savo ypatiszkas, privatiszkas skolas, tai jojo skolininkai negalėtų anų pajieszkoti nuo parapijos. Tankiai juk atsitinka, kad vyskupas numirszta ir palieka savo gimines, o kodel jo giminės nepajieszko parapijinių savasczių, kaipo turto savo giminės? - nes žino gana gerai jog Suvienytų Valsijų valdžia jiems nepripažįs, kadagi vyskupas nebuvo tikru, ale tik nominaliszku valdytoju.

Vienok nevienas gal isz valnamanių pasakys: juk jeigu parapijinė savastis būtų ir ne ant vyskupo užraszyta, ale ant vienos ar kelių svietiszku ypatų, teipgi jos negalėtų prapuldėti, nuskriauti ar parduoti bažnyčią. Teip, galėtų tą padaryti. Paveizdon prisizurėkime, kas atsitiko su lenkiszka bažnyčia New-Jork'e. Žmonelės dėjo paskutinį centą, kad tik pastatyt sav szventinyczią, bet apsiriko baisiai, neužraszydami jos ant vardo vyskupo, ir kas stojosi? Bažnytėlę atėmė jiems tie, ant kurių vardo buvo aprasztyta, o jie patys dabar turi landžio-

ti po svetimtautiszkas bažyozcias. Teip pat atsitiko ir Wilkes Baare'je, kur unijotų (rusinų) bažnyčia buvo užraszyta ant svietiszku žmonių, kurie perėję ant pravoslavijos, iszviyo isz bažnyczios katalikus ir pasiėmę popą carą sau garbina

Teisybė, sudas pripažino bažnyčią katalikams - unijotams, ale kas isz to, kad kasztų pasidarė daugiaus, neg visa savastis verta, priegtam dar baisybės skolų nžtraukta laike keturių metų.

Daug panaszių paveizdų galėtume rasti, ale, man rodos, jog ir tos dvi galimus ganėtinai pertikrinti teisybėje! Ne dviejai, mieli skaitytojai, jog mūs valnamaniai, nors centu prie mūs szventinyczių neprisideda, vienok rėkia oratos visa gerklia, kad mūs lietuviszkos parapijinės savastys užraszytos ant vyskupu, o ne ant svietiszku žmonių, tēplioja net į Europos lietuviszkus laikraszczius, k. a. Varpą, nupeikdami visą mūs parapijų surėdima, girdi, jis esąs be tikro pamato, ir ant galo dar už tą viską bara lietuviszkus kunigus, nes jiems pikta ir nervai gadinasi, jog prie tokio parapijos surėdymo jie negal įlįsti, įsispausti parapijos komitetą, negali kaipo gudresni savo brolių apgauti su apraszimu parapijinių savasczių ir atsakancziame laike isz anų pasinaudoti.

Yra dar daug svarbesnių priežaszczzių, dėl kurių visos parapijinės savastys turi buti ant vyskupu užraszitos - tai religijiszgi reikalai. Pirmutinis apgavikas, padėkime sau nupelnytų parapijonų malonę savo saldžiais žodžiais, perstatydamas savę kaipo kunigą ir priesz vyskupo valią įlįstų į parapiją ir klebonijoje atsisedęs grajintų kunigo rolę. Vyskupas neturėtų tiesos tokio apgaviko ar nelabo kunigo praszalinti, jei jis tarpe parapijonų turėtų daug savo szalininkų ir prietelių, nes nebudamas savininku bažnyczios, negalėtų joku budu jo isz bažnyczios iszvesti. Antra vėl ypata ai kelios ypatos ant kurių parapijinės savastys būtų užraszytos, užėjus kokiam upui, galėtų jas apversti ant kito mierio, o ne ant Dievo garbės ir žmonių dvasiszkos naudos, kam, žinoma, vyskupas - nesavininkas isz vardo neturėtų legaliszkos tiesos periszkadyti:

Lietuvoje, žinoma, yra kitas visai padėjimas. Tenai tokius neprigulmingus, kaip lenkai sziadien kad turi tarp savęs, svietiszka valdžia imtų nagan; czonaisgi vyskupas pats privalo su jais kariauti, o jo ginklu toje kovoje yra „deed“ (apraszas) ant parapijos savasczių. Tokiu tai budu nupuolęs, atimejęs nuo vyskupo, ir įžengęs eilen neprigulmingųjų, kunigas norint ir daug isz parapijonų prisikalbētu szalininkų bei prietelių turėtų, negali ir tiesos neturi paimti bent parapijos savasties, kuri palieka visada katalikams, paklusniems vyskupo valdžiai.

Nevienas rasi pasakys, jog ir vyskupas gali atsimesti nuo katalikiszkos bažnyczios, tapti klaidatikiu, ir tuokart permaintyti katalikiszkas bažnyczias ant bažnyczzių per savę naujos sekto uždedos ir teip nuskriausti daugybę katalikų

Teip nėra vyskupas tuolaik yra savininku isz vardo parapijos savasczių kuolaik turi savo urėdo valdžia, t. y. ikkol buna vienybėje su katalikiszka bažnyčia. Vienok jeigu kada atsitiktų, jog vyskupas atsisakytu nuo paklusnumo Popiežiui ir jis (popiezius) atimtų jam urėdo valdžią, tada jis paliauja buvęs užveždotoju parapijinių savasczių, paliauja buvęs prezidentu parapijos komiteto, nes ta lėcyba yra suteikta ne ypatai, ale valdžiai, kurią ta ypata turi. Nustodamas valdžios, nustoja jis (vyskupas) podraug ir tiesos valdymo parapijini nėmis savastimis, o tiesa ta pereina ant jo ipėdimo.

Vyskupai, ant III Plenarium Concilium susirinkę, tą viską nujautė ir, idant iszgelbėti katalikus nuo visokių valnamanių agitacijų, idant apsaugoti Dievo namus nuo profanacijos, isznaikinimo, nutarė ir paliepė visas parapijinės savastis užraszyti ne ant vardo svietiszku žmonių, ale ant vyskupu.

Tas nutarimas yra tiesa ir delto kiekviena parapija po bausme atskyrimo nuo tikinczių draugijos, turi ją pylditi, jai pasiduoti, nes ją (tiesa tą) užtvirtino Suvienytų Valstijų valdžia ir popiezius, todel gi yra pripažinta nuo svietiszkos ir dvasiszkos valdžzių .M. kas.

Aukos ant Vyskupo M. Valancziaus raszty išleidimo.

Ant užmanymo kun. M. Pežos 1 Gegužio 1901 m. išrinktam komitetui sekantieji paaukavo ant išleidimo raszty Vyskupo M. Valancziaus.

J. Jankauckas	50c.
V. S. Jokubinas	1.00
P. J. Jokubinas	50c.
J. A. Kulnauckas	1.00
K. Putkauckas	1.00
J. Rimidis	1.00
F. Ždanovicze	50c.
Smulkesnių aukų	4. 60

Viso labo \$10-10

Kolektorai V. S. Jokubina ir kun. M. Peža.

DIDELIS BALIUS

Susilaukiančių mainieru bebū 28 d. szio mėnesio. Užpraszomevisus ko skaitlingiausial susirinkti. Ant Rabinsono salės Pradžia 7 valandą.

Balius!!!

S. L. R. K. A. Kuopa No. 45. Homestead, Pa. izskele balių 11 Lapkriczio mėn. t. y. panedėlij ant salės „Fifth ave. Opera House“ gerai zinomos kaip Homesteado teip ir apie linkės Lietuviams.

Inžanga vyrams 50c. moterims ir merginoms uždyką.

ŽVAIGŽDĖ

Didžiausias katalikiskas tautiskas lietuviskas laikrasztis. Iszeina kas czetvergas. Kasztuoja ant metų \$2,00 | už marę \$2,50. Telpa „Žvaigždė“ puikios patrijotiskas apysakos užimanczios kiekviėnā žmogų.

Raszant | „Žvaigžės“ redystę refkia padėti tokį adresa:

„ŽVAIGŽDĖ“

Station W, P. O. B. 17
Brooklyn, N. Y.

turejo buti vyrais mokintais ir turinčiais didelę įtekmę savo šalyje. Karaliais gal nebuvo, nes nuo dvilikto tik amžiaus pradeda juos perstatyti ant paveikslų su karališkais ženklais: karunomis ir skeptrais. Kaslink skaitliaus jų teipgi nesutinka. Gal pagal trejopų dovanų: aukso, smalkalo ir myrrhos, tris juos paduoda ir tai po vardais: Kasparo, Melchijoro ir Baltazaro. Magai iš Jeruzalės išėję vėl pamatė žvaigždę 135), ir ją sekdami atėjo į Bethlejem ir „įėję į namus 136) rado vaikėlį su Marija Jo motina, ir puolę atidavė jam garbę: ir atidarę išdus savo atidavė jam dovanas: aukšą, smalkalą ir myrrhą,“ kaipo karaliui, Dievui ir žmogui. Nuo šiaurės ar pietų galime įeiti į garbingiausią ant svieto grota. Laike Užgimimo Viešpaties galima buvo įeiti į šį urvą tiesiog iš kalno šono, kada bet statė Bažnyčia, kalną nulygino ir į urvą padirbo iš Bažnyčios trepus. Dienos šviesa dabar beveik nedaėina į grotos vidų, bet apšviečia ją daugybė sidabrinų liampų, padovanotų įvairių zemės karalysčių. Užgimimo grota tai pailgas nuo rytų į vakarus urvas, turintis 36 pėdas ir 6 colius ilgio, 11 pėdų ir 9 col. pločio ir 9 pėdas augščio; išgrįsta balto marmuro plytomis su juosvoms ir rausvoms gislomis. Sienos irgi išsklotos marmuru ir apkaukstytos nusėnėjusiais šilko divonais. Lubos buvo kitados mozaika papuoštos, dabar nežym, aprukę nuo dumų. Pačiame rytiniame gale urvo, ten kur susieina trepai iš abiejų pusių, yra įgaubimas sienoje (niša), baltu marmuru išsklotos, per vidurį jo skersai ištiesta marmuro plyta, kuri kaipo aukuras tar nauja, o po ją, žemai ant grindų įkalta akmenyje didelė sidabro žvaigždė su parašu aplinkui: *Hic de Virgine Maria Jesus Christus natus est* (čion iš Marijos Panos Jėzus Kristus užgimė)... Klaupę ir nusizeminę atidavėm dvasioje giliausią pagarbą Musų Išganytojui čion užgimusiam. Šis zodis *hic* čion ypatingai perveria širdį. Čion dangus atsiverė prieš nuvargintą zemę... Čion vietoje atviroje, prieinamoje ir paskučiausiam varguoliui ant zemės širdis Dieviško Vaikelio atidarė išdus dangiškų malonių ir ramumo versmėmis pripildė širdis „žmonių geros valios“... Čion lopšys mūsų tikėjimo, dabos ir vienybės. Čion, apie šią vietą kudikystėje svajojom ir mislijom užaugę... O, kokia laimė čion dabar šią vietą savo akimis regėti! O kaip malonu čion ant šios vietos pavesti dangiškam Išganytojui save ir savo brangiausius namie paliktus, brolius ir draugus, su jų vargais ir džiaugsmiais, pra eite ir ateite....

Seniausi ir terp savęs sutinkantįs padavimai netik krikščionių visų išpažinimų, ale net ir mahometonų čion rodo vietą Užgimimo Viešpaties Jėzaus.

Lotyniškas gi ant žvaigždės parašas reiškia, juog vieta Užgimimo lotynams priguli, tuomtarpu graikai ją paveržę laiko. Ir jiems parašas toks akis badė ir 1847 m staiga išnyko. Po skundų ir ilgų rupesčių prie Augštos Portos, Sultanas Abdū-Medzidas sugražino tokį pat kitą. Ant Kalėdų 1873 m. graikai vieną pranciškoną užmušė ir nuo to laiko štai po kairei stovi su karabinu turkų kareivis dieną ir naktį sergėdams, idant terp krikščionių butų užlaikyta vienybė. Viršuj prie trepų su karabinu prie kojos, kaip stulpas ramumo, – kitas! Daugiaus bet gal nieko panašaus neatsinaujis, nes p. Jakovlev, dabartinis rusų konsulis Jeruzalėje kaipo žmogus didelio takto

turi nemažą įtekmę ir ant vietinių graikų.

Po tiesei, kelis žingsnius į pietus, yra šone maza grota – tai prakartis. Plyta iš balto marmuro užima vietą prakarties medinės, kuri Ryman pervežta tapo ir padėta bažnyčioje šv. Marijos Didziosios (arba šv. Marijos prie prakarties). Vieta prakarties prigul lotynams, tik, kadangi ant jos, dėl stokos vietos, negalima mišų šv. laikyti, tojepat grotoje priešai yra aukuras pašvėtas Trjms Karaliams. Iš grotos Užgimimo šiaur-vakariniame jos kampe eina požeminis kelias į kitas uoloje koplyčias. Pirmą šv. Juozapo, nes pagal padavimą jam čion miegant Aniuolas liepė skubintis Aigiptan keliauti. Antra Nekaltiems vaikeliams; po aukuru yra duobė, kurioje jie buvo palaidoti. Toliaus einant randame aukurą šv. Euzebijaus iš Kremonos, mokintinio šv. Jeronimo. Dar toliaus yra dvi koplyčios: viena – kambarys ar grota šv. Jeronimo, kurioje per paskutinius trisdešimts keturis metus savo gyvenimo Bethlejeme vasaros laike vertė Raštą šv. ir meldėsi. Šv. Daktaras, už gyvasties numylėjęs Jėzus prakartį, norėjo ir miręs netoli jos būti palaidotu. Antroje koplyčioje po tiesei stovi jo grabas su aukuru; tik kuno jau nėra, nes tapo perneštu Ryman į tą pačią bažnyčia, kurioje Išganytojo prakartį gerbia. Po kairei, aukuras ir kapas šventųjų Paulios ir Eustachijės. Šv. Paulia, žmona atgštos iš Pymo Scipijonų giminės, paniekinus tas svieto tuštybes su dukterim savo Eustachija atvyko į šv. zemę lankyti vietas, Viešpaties Krauju apšlakstytas ir apsigyveno Bethlejeme po dvasiška vadovyste šv. Jeronimo. Čion begyvendama įsteigė keturis klioštorius, vieną vyrų ir tris moterų ir po didelei doringo ir švento gyvenimo pasirinko, palikdama šv. Eustachiją, savo dukterį, kaipo įpėdinę. Penkioliką metų vėliaus ir šv. Eustachija, tam pačiam kape buvo palaidota, kur pirmiaus, motinai mirus, gyva paskui ją eiti norėjo 137).

Iš požeminių koplyčių trepai veda į pranciškonų bažnyčia po vardu šv. Katarinos. Klioštorius ir bažnyčia siekia XIV amžiaus, kuomet Popiezius Klemensas V-as sargybą vietų šventų Palestinoje pavedė tėvams pranciškonams 138]

In piet-rytį už kokių 300 žingsnių nuo Užgimimo Bažnyčios yra teip vadnama Pieno grota. Anot padavimo buk čion šv. Panelė, į Aigiptą bėgdama, penėjo kudikį Jėzų; dar anot kitų, buk išgirdus apie Erodo užmanymą nužudyti Jėzų, teip išs gande, juog pienes krutyse išnyko, ir tik, atėjus į šią grota, po maldai, teip vėl gausiai grįžo, juog net keli lašai ant zemės nukrito. Dėl to buk baltas grotos akmuo ir garsios jo ypatybės. Moterys, išlauzė iš sienų gabalėlius trupios uolos ir į dulkes sutrynę mašio į savo valgi; tiki, juog neturinčioms pieną sutekia arba padaugina nepritenka čion. Da truputį tel aus nuo Pieno grotos rodo ženklus bažnytėlės buvusios, anot padavimo, vietoje šv. Juozapo namų. Išėję iš Užgimimo bažnyčios sėdom ant arklių, idant tik namieje jau nulipti. Greit mums pramirgėjo Bet Džalia ir alyvdaržiai, Rakelės kapas ir Mar Elias. Čion nuo kalno dar sykį atsižvelgiau ant Bethlejemo ir kalnuoto už jo tyro, „likk sveiks“ sakydams – ant ilgo.... Prieš mus skart artinosi „Regėjimas ramumo“ Jeruzalem, su išsikėlusiu priešai Sijonu ir einančiais toli į šiaur-vakarį europiečių namais.... Ten, rytiniame krašte šio naujo miesto, laukia mus, meili tėvų dominikonų pastogė.... Kelionę atikom laimingai. Išskyrus keletą nežymių prietikių, nuo daugiaus Dievas maloniai mus sergėjo, už ką Jam ačiu didžiausia!...

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuve tapo
Apdowanota

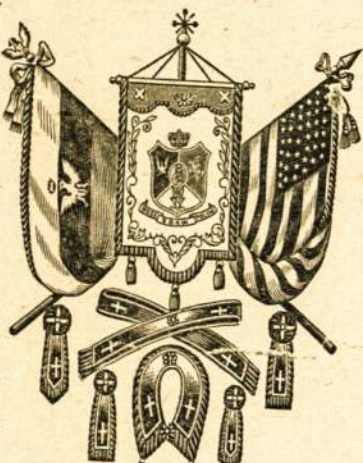
DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuskos Parodos už rupeštingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

**KARUNŲ, SZARPU,
KUKARDŲ, ROZETŲ,
BERLŲ, MARSZALKINIŲ LAZDŲ ir tt.**

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotin. Draugystėms, kad aš dirbu visus aušgesčiaus paminėtus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užsiimdama išdirbimais įgijau geriausę praktiką ir dėl to galiu viską padirbti pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

K. Radzeviczius.

Puikiausia visam Shenandoah'ri
RESTAURACIJA.

Tris syk ant dienos KARSZTI UŽKANDZIAI, o teip visada szaliti dykai. Geriausi ir pigiausi PIETUS, viskas szviežia: CIGARAI pirmos klesos. Priegtam kožnas lietuvys ras SZIRDINGA RODA kiekvienam reikale. O ir PINIGUS MAINO ir siunezia į LIETUVA ir į kitas dalis svieto.

121 E. Centre str,
SHENANDOAH, PA.

V. Chmieliauckas

E. CENTRE STR.
SHENANDOAH, PA

Užlaiko didelę krantuve cigarų, vyno ir visokių likierių, o pardavinėja pigiaus nēkaip svetimtaucziai, kurie užlaiko pulkus agentų nutukusių už lietuviszkus pinigus.

Taigi vyrai susipraskime, ir duokime uždirbti saviszkiu

ŽENKLUS SUSIVIENYJIMO norinti turėti, turi nušipirkt pas Centralizšką Susiv. kasierių p. K. Radzeviczių pasiuncziant jam 1 dol. ir 50 centu.

Adresas yra „TEVYNEJE.”

Šios knygos yra gaunamos S. L.A. Spaust

Budas senovės lietuvių ir zemaiczių	50c.
Istoria Europos	15
Krazių skerdynė	5
Padėjimas lietuvių tautos rusų vieszpatystėj 35	
(Ta pati kniga maskolizskoi kalboi ..	\$1,00)
Kristiono Donelaiczio rasztai (eilės).....	40
Medega mūsų tautiszkaiz vaistiniškystai ...	40
Medega Sim. Daukanto biografiai.....	80
Pajauta, (pasaka isz Lietuvos istorios) ..	60
Naktys (eilės) E. Youngo, vertė L. Ivins.	15
Pavasario balsui, (eiles Mairionio)	15
Kanklės, (eilės ir dainos)	15
Jonas isz Kempės ir Szilka, (eilės)	15
Gipsinis Jotis ir Per kytrumą, (pasakos),	1.
Zentas del parodos (komedia), vertė Sel.	15
„Tėvynė“ 1896 metų, visi numerai	100
„Tėvynė“ 1897 metų, visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1898 metų visi numerai	1,50
„Tėvynė“ 1899 metų visi numerai	1,50
Kun. A. Burba, jo gyvenimas ir darbai ..	25
Istoria szventa seno ir naujo įstatymo ...	50
Pilips Ožys liepto galą (Drama 5 aktuose 2)	15
Mainieris ir leberis	20
Diedai ir Gražina	30
Trumpi Atsakymai priesz Religiją	25
Dogmatas apie Pragarą	10

Geriausiai Inteisyta

LIETUVISZKA SPAUSTUVE

GREITAI, GERAI IR PIGIAI ATLIEKA
VISOKIUC DRUKORISZKUS DARBUS.

V. J. Stagaras,

119 E. Centre Str., Shenandoah, Pa.

Lietuviszka Dirbtuve

ARNOTU, KOPU, BALDAKIMU, ir kitų visų bažnytinių parėdų; tēipogi del draugyszkių: KARUNU, KUKARDU, KEPURIU, ŽENKLU ir tt. Norėdami savo darbu suszelpti savo tautietę ir kad tas darbas butų prideranzciai atliktas, atsiszaukite pas:

T. ANDRIUSZEVICZAITĖ

115 W. Division St. Chicago, Ill.

GEORGE W. BRILL

Terp republikonizkos partijos kandidatų ant pavėto urėdninkų mum rekomenduoja kaip labai gerą žmogų p. George W. Brill isz Mahanoy City, kurs nori dasigauti už Controller'į. p. Brill gimė pirm 37 metų Tamaquoje, ir mažų vaiku budamas nustojo tėvo, kuris buvo užmusztas mainose. Jaunu budams p. G. W. Brill iszsimokino telegrafystės ir tulą laiką dirbė tą darbą ant stacijos Quakehe; potam dirbo prie lokomotyvų (inžinų) czistyjmo Delano'je, pasikui gavosi už brakeman'a, konduktorių ir net už superintendentą H. zleton'o ir Mahanoy dicitijos Lehigh Valley's kumpanijos. Nuo 1898 m. jis pradejo biznį su lentoms ir igijo visų paguodonę ir užsitikėjimą. Isz p. Brill'o galima tikėtis sąžiniszko ir teisingo Controller'io. Raszantis sziuos žodžius yra pakakintas, kad gali tą vyrą rekomenduoti balsuojantiems.

GAER PROGA!

Per tris mėnesius visi Susivienijimo sąnariai gali gauti tik Už pusę prekes sekanczias knygas.

Devoniški Kryžius. Aprašymas.....10 c.
Kun. A. Pabiezios Botanika. Didei svarbus to garsaus mūsų mokslininko veikalas.....\$1.00
Kun. A. Burbos prozaiški raštai, tm. I. Telpa čia apysakos: Tyrmiškių Andrius, Šviesulė, Drašybė ir išmintis žmogaus, Apiburta avis, Tėvo pastutiniai žodžiai, Naujalenkis iš prievertos, Sesuo, Už tėvynės meilę, Burtininkas iš Cucugvano (Austrijoje), Sodžiaus elgėta, Velnio išpažintis ir Smertis ant nosies.....80 c.
Kun. A. Burbos prozaiški raštai, tm. II. Apy sakos; Lyginai kaip ir pavylyta, Kučios naktis, Kareivio duktė Dzukelio sapsnas, Bedievio dangus Senutis, Sugyvenimo vilnyse.....50 c.
Ta pati knyga ant geresnės popieros.....60 c.
Kun. Totoriaus, „Pamokslai gražių žmonių“. Labai gražūs ir pamokinanti skaitymai dėl mažų ir priaugančių vaikų. Cenzura leizia į Maskoliją....60 c.
Katalikų Bažnyčia ir Mokslas pagal Zahm'ą iš angliško vertė kun. A. Milukas.....15 c.
Lietuviškas Albumas, antras išleidimas, dalis I. Paveikslai istoriškų vietų, lietuviškų namų, išdarbių ir kitokių. Išldo kn. A. Milukas. 1900 m....50 c.

A. M. Matusevicz.

Agentas

Vargonų, Pijanų, Siuvamų Maszių, Cigaru ir papirosų Vargonus, pijanus ir maszinas luodu ant 20 dienų ant iszmėginimo. Jiegu per tą laiką paimtas instrumentas pasirodytų negėrų, ar per bragum, asz jį atsimsiu atgal, ir per tą laiką niekas nekasztuos. Užtikrinu, kad nuo manęs pirskite viską pigiau kaip visoj Amerikoj guctumet gauti, nes asz visokius daiktus imu staczo isz fabriko, ir todėl galiu juos parduoti pigiau, kaip tie, ką isz wholesale ima. Meldžiu tik pamėginti o uztikrinu, kad busit užganėdinti.

A. M. Matuseviczius,

605 W. Mahanoy Str., Mahanoy City, Pa.

Charter Notice

Notice is hereby given that, in compliance with the requirements of an Act of the General Assembly approved the 29th day of April, 1874, and the supplements thereto, entitled "An Act to Provide for the Incorporation and Regulation of Certain Corporation," an application will be made to the Court of Common Pleas of Schuylkill county, Pa., at Pottsville, Pa., on Monday, the 21st day of October, 1901, by Joseph Laurick, Andrew Machis, Andrew Galgut, Martin Maleski, Chas. Radzevics and Martin Pawasarys, for the incorporation of an association to be known as: "Saint Andrews Lithuanian Roman Catholic Beneficial Society, of Saint George's congre-

gation, Shenandoah, Pa, the object and purpose of said association being to secure financial aid to members and their families, and to foster a spirit of charity and benevolence and for such purpose to have and enjoy the benefits of said Act of Assembly and its supplements.

M. M. BURKE,
Solicitor,

Shenandoah, Pa, Sept. 24 1901.

M. M. Burke

ADVOKATAS,

SHENANDOAH, PA.

Yra tai tikras lietuvių prietellus ir lietuviai privalo su visokiais reikalais prie jo kreiptis.

Lietuviškas Albumas. Lietuviški raštininkai ir zymesni vyrai; dalije II-je telpa paveikslai apie 50 lietuviškų raštininkų podraug su aprašymų lietuviškoje ir angliškoje kalbose lietuvių rašliavos iš tautiško kilimo XIX šimtmetije, teipgi paveikslai 8 kankintinių už lietuystę. Antroje dalije patalpinti lietuviški tipai, teipgi Lietuviška gričia ant Paryžiaus parodos, uždėtojai labdaringos draugystės Petropilije etc..... Knyga šita privalo papuošti kozną lietuvišką namą.....\$1.00

Išpažinties istorija, pagal A. Guillois vertė kn. A. Milukas.....50c
Kun. A. Bortkevičiaus — Pamokslai apie Sakramentus.....\$1.00
Valdimierius, kun. Šmidto apysaka. Vertė kun. A. Milukas.....25 c.
Duonos įieskotojai, H. Sienkevičiaus apysaka, vertė V. Stagaras.....35 c.
Žentas dėl parodos.....15 c.
Du broliu, piešinyš iš Turkų karės.....5 c.
Zemaičių Vyskupystė, vysk. M. Valančiaus \$1.00
Visos šitos knygos tėvynėje gyvenantiems lietuviams yra pristatomos net iki parubežiui už didei sumažintą prekę, butent dolerį skaitant už rublį, o centus už kapeikas. Rašant reik padėti antrašą:

Medega Simano Daukanto biogratijai. Drvos kn. I. Shenandoah, Pa., 1898 m., pusl. 128. (Su paveikslėliais).....\$1.00

Medega mūsų tautiški raštininkystai. Dr. J. Basanavičiaus, su dviem autoriaus paveikslais...40 c.

Rankvedis Senoviškos istorijos. Kn. I. Rytų šalys. Ant 72 pusl. aprašyta trumpa istorija senovės Aigipto, Assirijos ir Babilonijos, Fenicijos, Medijos ir Persijos, Judejos, Indijos ir Kynų, su 14 pav. pagal Firher'į ir Gazeau, parengė kun. A. Milukas....50 c.

Anima Vilis. Labai grazi apysaka Marės Radzevičiūtės, iš Siberijos gyvenimo, 169 psl.....75 c.

Lietuviškas Albumas. Paveikslai lietuviškų raštininkų ir vietų. I-mas išleidimas.....50 c.

Rankvedis Senoviškos istorijos. Dalis II. Graiža (su paveikslėliais). Pagal Fisher'į ir kitus parangė kun. A. Milukas.....40 c.

Lietuviškai Trakiškos Studijos. Didei svarbus moksliškas Dr. J. Basanavičiaus veikalas, kuriame mokinatas senovės tyrinėtojas išveda lietuvių trakišką pajėjimą.....60 c.

Pajauta, Lizdeikos duktė arba Lietuva XIV šimtmetije. Knyga I. Istoriškas apsakymas Bernatavičiaus.....60 c.

Lietuviški Dainiai pradžios XIX šimtmečio. Klasiški tautiškas perijodas Jr. Jon. Telpa čia visi iki šiol zinomi poetiški veikalai.....40 c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Labai naudinga knygelė. Sioje knygelėje yra išguldytos paslaptys fizikos žodžiais ir paveikslėliais, kurias žmogus perskaitęs įgaus daug išminties prie visokių išdirbysčių.....75 c.

Rev. A. Milukas,

Shenandoah, Pa.

Balsuok uz H. J. MULDOON ANT COUNTY Controler.

A. HOLDERMAN,

Pigiausiai pardudda szliubinius ir szelp visokius auksinius žiedus, pulkiai pataliso laikrodžius ir džiegorius. Pas jį gali pirtk lempų, žiedų, džiegorėlių, lenctigėlių, grafafonu ir t. t. Geresni daiktai, pigesnės prekės, viskas yra gvarantuota.

HOLDERMAN'S Jewely Store,
112 N. MAIN STR., SHENANDOAH, PA.

DR. J. C. FAUGHNAN, VETERINARIZAS

Gydo visokias ligas, kokiemis tik naminiai gyvuliai gali apsirgti.

Jei kam reiktų, visados, kiekvieną valandą tą daktarą gali rast.

Commercial Hotel, Shenandoah, Pa.

Ziurekite Visi!

Kad pas mane yra dailiausio ir gražiausio sztofo ant dresių mergom ir moterims, ant mąsto ir gataų, ir pigiausia prekė, ką gali gaut visoj Amerikoj. Visokio szilko ir visokio tavėro ant szliubinių dresių. Yra pas mane kaldrų, plunksnų ir t. t. ir viskas ko pigiausiai. Užėik ir pažitūrėk, o pamatysi, kad asz teisybę sakau.

Morkelukas -Supowitz-

Ant placzios ulyczios,

13 S. Main Str.

Shenandoah, Pa.

JAMES J. BELL.

Advokatas

(ATORNEY AT LAW)

Gyvenantis paczto name.

Shenandoah, Pa.